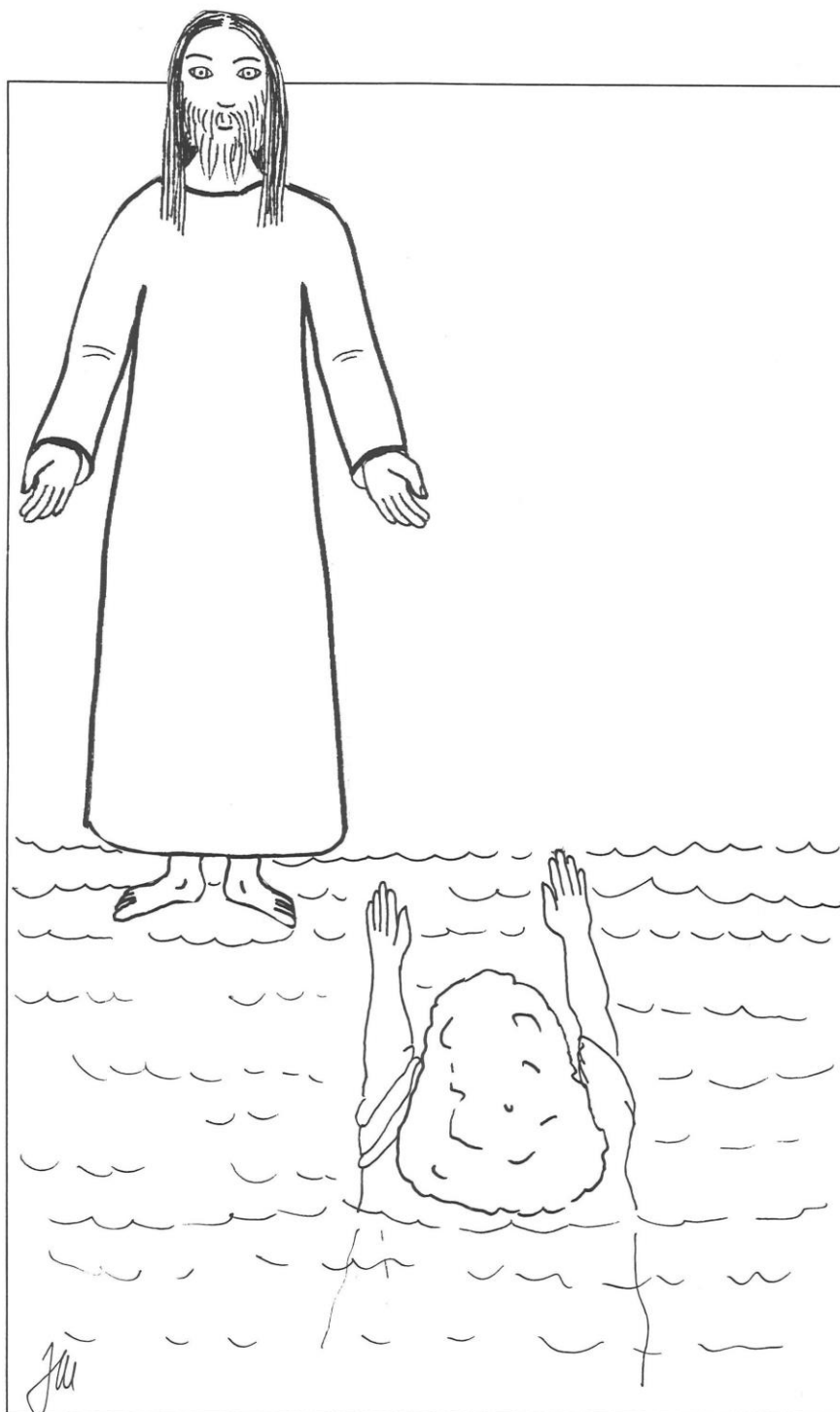

**Ježíš hned vztáhl ruku, zachytil ho a řekl mu:
„Malověrný, proč jsi pochyboval?“**

**Ježíš hned vztáhl ruku, zachytil ho a řekl mu:
„Malověrný, proč jsi pochyboval?“**

19. NEDĚLE V LITURGICKÉM MEZIDOBÍ CYKLU A

Evangelium (Mt 14,22-33)

Když Ježíš nasytil zástupy, hned potom přiměl učedníky, aby vstoupili na loď a jeli před ním na druhý břeh, než on rozpustí zástupy. Když zástupy rozpustil, vystoupil na horu, aby se o samotě modlil. Nastal už večer, a byl tam sám. Zatím byla loď už daleko od břehu a vlny jí zmítaly, protože vanul vítr proti nim. K ránu šel Ježíš k nim a krácel po moři. Když ho (učedníci) uviděli kráčet po moři, zděsili se, neboť mysleli, že je to přízrak, a strachem začali křičet. Ježíš však na ně hned promluvil: „Vzmužte se! To jsem já, nebojte se!“ Petr mu odpověděl: „Pane, když jsi to ty, rozkaž, ať přijdu k tobě po vodě.“ A on řekl: „Pojď!“ Petr vystoupil z lodi, krácel po vodě a šel k Ježíšovi. Zpozoroval však silný vítr a dostal strach. Začal tonout a vykřikl: „Pane, zachraň mě!“ Ježíš hned vztáhl ruku, zachytil ho a řekl mu: „Malověrný, proč jsi pochyboval?“ Pak vstoupili na loď a vítr přestal. Ti, kdo byli na lodi, se mu klaněli a říkali: „Jsi opravdu Boží syn.“

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Když Ježíš nasytil zástupy, hned potom přiměl učedníky, aby vstoupili na loď a jeli před ním na druhý břeh, než on rozpustí zástupy. Když zástupy rozpustil, vystoupil na horu, aby se o samotě modlil. Nastal už večer, a byl tam sám. Hned po zázračném nasycení Ježíš přiměje učedníky, aby vstoupili na loď – on se chce o samotě modlit. V Matoušově evangeliu Ježíšova modlitba vždy souvisí s blízkým utrpením, stejný motiv je snad i v tomto případě: zpráva o usmrcení Jana Křtitele mohla Ježíšovi evokovat jeho blížící se smrt. Výjimečná blízkost k Otci v modlitbě je naznačena tím, že Ježíš byl při modlitbě sám.

Zatím byla loď už daleko od břehu a vlny jí zmítaly, protože vanul vítr proti nim. K ránu šel Ježíš k nim a krácel po moři. Když ho (učedníci) uviděli kráčet po moři, zděsili se, neboť mysleli, že je to přízrak, a strachem začali křičet. Učedníci zápasili s rozbouřeným mořem takřka po celou noc. Teprve kolem svítání se k nim Ježíš přiblížil; zázrak kráčení po moři je zmíněn s maximální stručností. Ačkoli apoštolové museli být vyčerpaní, zmožení, prokřehlí, Matouš uvádí pouze jejich strach. Přízrak kohosi krácejícího po moři musel být hrůzostrašný. K tomu připočtíme to, že rozbouřené moře v noci mohlo už samo o sobě vyvolat velký strach: byla to situace krajního nebezpečí, představující pro orientálního člověka nadvládu temných mocností. Podle přesvědčení tehdejšího člověka bylo moře sídlem zlých duchů (srov. Zj 13,1), mocností ohrožujících život člověka, a proto učedníci měli

zákonitě strach, že by jim tento záhadný „přízrak“ mohl ublížit. Abychom se trochu vžili do pocitů vystrašených apoštolů, můžeme si přečíst svědectví starozákonního mudrce Elífaza, který prožil něco podobného: „Cosi se ke mně přikradlo, mé ucho zachytilo šelest; při přemítání o nočních viděních, když na lidi se snáší mrákota, přepadl mě strach a třásl jsem se, všechny kosti se mi strachem chvěly, když jakýsi duch mě míjel, chlupy se mi zježily po těle. Stanul – ale jeho zjev jsem nerozeznal, jen podoba jakási stanula před mým zrakem.“ (Job 4,12-16) Vhodnou paralelou jsou také slova Jobova o svrchovaném Bohu, který koná velké divy, kráčí po hřebenech mořských vln, a přece zůstává nepoznaný. (Job 9,5-11)

Ježíš však na ně hned promluvil: „Vzmužte se! To jsem já, nebojte se!“ Ježíš okamžitě uklidní „rozbouřené nitro“ učedníků, paradoxně zmítané strachem právě z něj, který uklidní rozbouřené moře a přemůže to, co ohrožuje lidský život. Je zajímavé, že Ježíš neuklidní nejprve moře, aby pak teprve přesvědčil učedníky, že je to On: naopak! Nejprve povzbuzuje učedníky burcuujícími slovy: „Vzmužte se! To jsem já, nebojte se!“ („vzmužte se“ se dá přeložit také „vzchopte se, naberte odvalu“; výraz „to jsem já“ může evokovat Hospodinovo jméno „Já jsem“, avšak u Matouše je to pravděpodobně jen prostý výraz identifikace). Výzva „nebojte se“ nemá ani tak rozptýlit strach z rozbouřeného moře, ale z Ježíše! I jinde u Matouše nacházíme výzvu „nebát se Ježíše“, například v úryvcích Mt 17,6.7 (nebát se proměněného a oslaveného Krista) nebo Mt 28,10 (nebát se vzkříšeného Pána). V obou případech se jedná o Kristovo sebezjevení: zjevuje se „jinak“ a to vyvolává strach.

Petr mu odpověděl: „Pane, když jsi to ty, rozkaž, ať přijdu k tobě po vodě.“ A on řekl: „Pojď!“ Petr vystoupil z lodi, krácel po vodě a šel k Ježíšovi. Zpozoroval však silný vítr a dostal strach. Začal tonout a vykřikl: „Pane, zachraň mě!“ Impulzivní Petr na to promptně reaguje a požaduje „důkaz“, že je to skutečně Ježíš. Je těžké se dopátrat, co vedlo Petra k tomuto kroku: touha mít s Ježíšem „účast“ na tomto zázraku? Prožít něco vzrušujícího? Pouhá impulzivnost? Ježíš Petra vyzve, ten vystoupí z lodi a začne kráčet po vodě. Petr, na němž má další Ježíšovo dílo stát, je vyzván, aby na Ježíšovo slovo pokračoval v cestě svého mistra - není přece v moci zla, takže se mu nemůže nic stát. Zpočátku měl Petr pohled upřený na Ježíše (obrazně řečeno): takový pohled je totiž víra, která hledí na moc Ježíšovu, a tuto víru Petr zpočátku měl, proto mohl po vodě jít. Jakmile si však všiml, jak silný je vítr, přepadl ho strach a začal tonout – v té chvíli se Petrův pohled (pohled víry) odvrátil od Ježíše, aby se zaměřil na „silný vítr“. Pokud se tedy Petr „díval“ na Krista (vnitřním pohledem víry), vítězil nad svým strachem a nad rozbouřeným živlem, pokud se však „díval“ (soustřeďoval) na to, jak silný je vítr, přemáhal

jej strach i moře. Vítězství nad mořem opět přichází po nalezení víry, vyjádřené ve výkřiku: „Pane, zachraň mě!“ V okamžiku extrémní nouze je pouze jeden výkřik, pouze jeden zdroj spásy. První z apoštolů je zde modelem jak víry, tak nevíry (neboli malé víry). Ukazuje křivolakou cestu víry – nevíry – víry. Příběh je však zároveň důkazem zachraňující Kristovy moci.

Ježíš hned vztáhl ruku, zachytil ho a řekl mu: „Malověrný, proč jsi pochyboval?“ Ježíš vytkne Petrovi malou víru a rozkolísanost („proč jsi pochyboval?“), stejně jako učedníkům po utišení bouře (8,26) nebo po vzkříšení (28,17). Sloveso „pochybovat“ v řečtině zní doslova „mít rozdělenou mysl“.

Pak vstoupili na loď a vítr přestal. Ti, kdo byli na lodi, se mu klaněli a říkali: „Jsi opravdu Boží syn.“ Bouře se neutišila na základě výslovného rozkazu (jako v 8,26), nýbrž díky pouhé Ježíšově přítomnosti na lodi. Učedníci, utvrzeni novým důkazem Ježíšovy autority, se klaní a vyznávají: „Jistě jsi Boží Syn“. Sloveso „klanět se“ (proskynein znamená také „padnout k nohám“) zde zřejmě vyjadřuje postoj hlubší úcty náležící snad dokonce samotnému Bohu. Stojí za zmínku, že i tváří v tvář vzkříšenému Kristu se objevuje postoj klanění jako reakce na jeho obdivuhodnou moc. Titul „Syn Boží“ často znamenal totéž co Mesiáš, jedinečný Boží posel (stejný titul zazní ve slavné Petrově odpovědi, Mt 16,16). V tomto případě by snad mohl znamenat i něco hlubšího, Krista jako Syna Božího rovného Otci. Není možné vyřešit tuto otázku na základě této perikopy: nezapomeňme, že víra učedníků postupně rostla: oni neměli hned od počátku „plnou a dokonalou“ víru, plné poznání Kristovy osoby. V každém případě učedníci prokázali Ježíšovi úctu a respekt, rozpoznali v něm toho, kdo je obdařen mimořádnou Boží autoritou („Syn Boží“): jemu totiž podléhá nezkratitelný a nebezpečný mořský živel, považovaný za sídlo zlých mocností.

SHRNUTÍ

Tato perikopa následuje po zázračném nasycení pěti tisíců. To není náhodou. Otázka Ježíšovy totožnosti, která je ponechána v předchozím textu bez odpovědi, nebo nanejvýš s implicitní odpovědí, je nyní slavnostně zodpovězena (v. 33). Jádrem našeho textu je Ježíšovo sebezjevení jako toho, kdo dělá totéž, co Bůh, a mluví o sobě týmž způsobem, jak to činí Bůh. Petr jako představitel Dvanácti se snaží mít podíl na Ježíšově moci a aspoň na chvíli tomu tak bude – dokud jeho víra neochabne. Epifanie Ježíše a jeho moci pro záchranu těch, kteří jsou v úzkosti, poskytuje základ odvahy navzdory vědomí „malé víry“.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

Často se v nás míchá hodně pocitů a dojmů... Chvilí máme strach, který pak vystřídá radost, pak zas přijde smutek, a zase radost. Tak se v nás hodně věci mění, ale je tady něco jistého, pevného, čeho se můžeme vždycky zachytit, čeho se můžeme držet a co nás nikdy nezklame? To je Bůh. Je to, jako když lezeš na nějakou skálu a můžeš se chytit buď nějakého kusu trávy, viklajícího se kamene nebo provazu, který je pevně zachycený na vrcholu. Bůh je ten provaz, který tě udrží. Petr se také bojí, pak se odváží, pak se zase bojí – ale hlavně pořád všem věří Pánu Ježíši, že ho zachrání, že on je pro něj to pevné lano – a proto se neutopí. Mějme tedy vždy v sobě jistotu, že Pán je blízko a pomůže nám, když o to budeme stát!

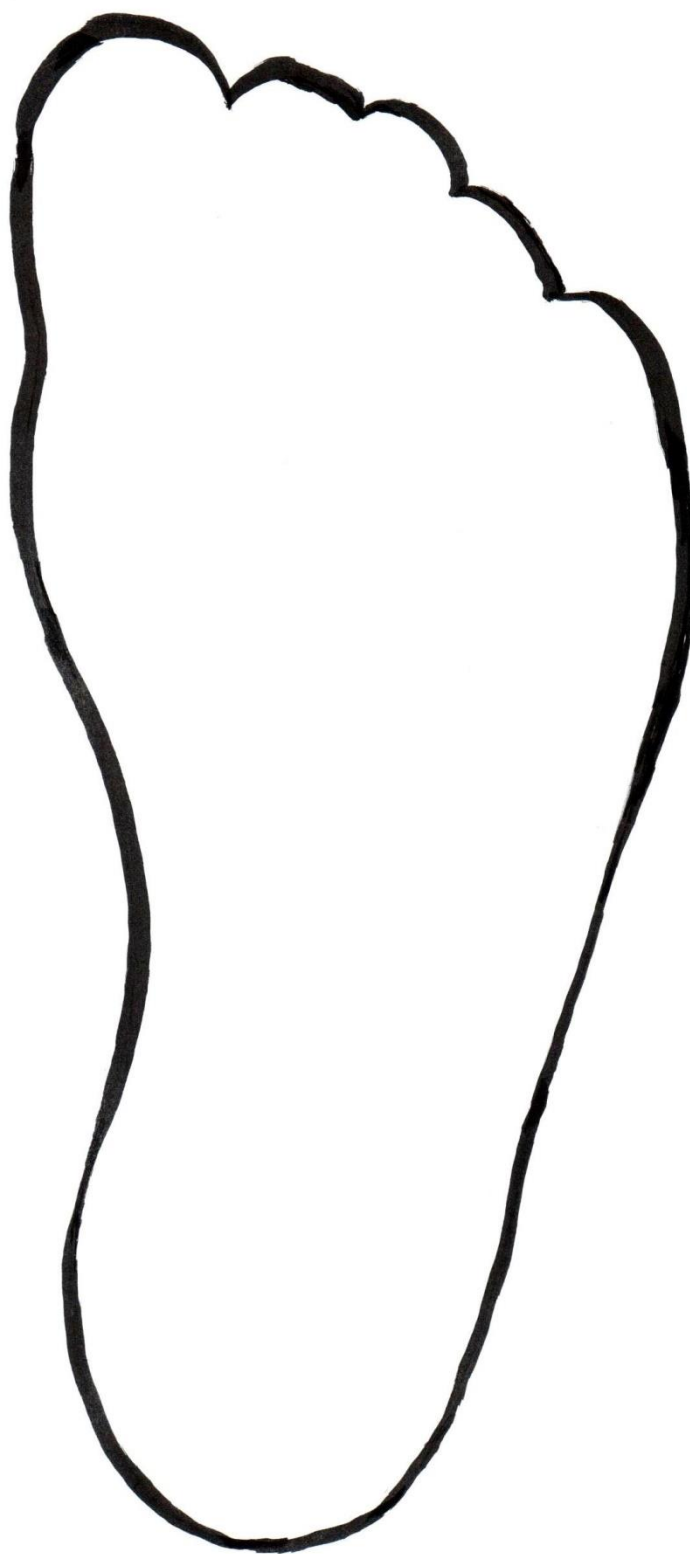
Starší:

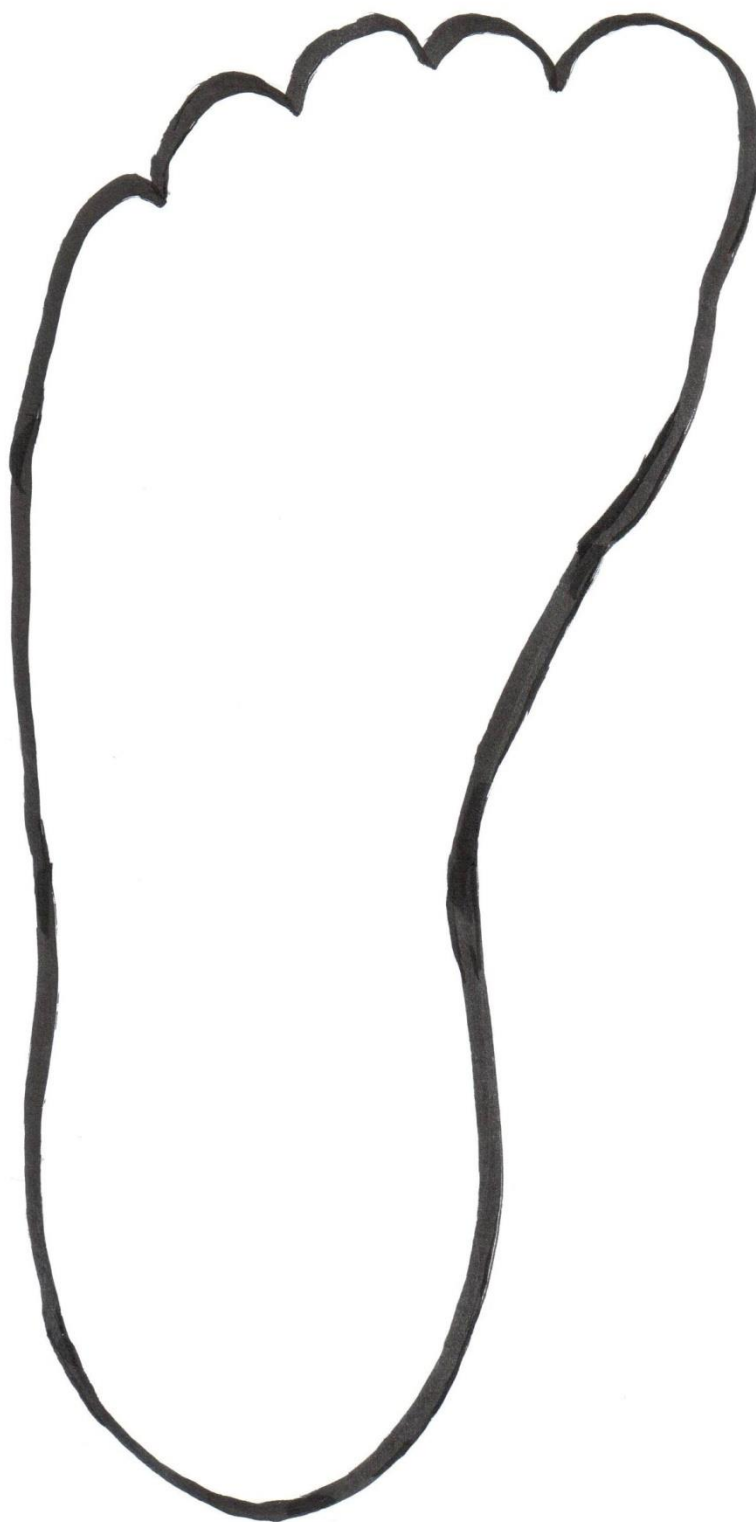
Představ si, že se ti zdál v noci hrozný sen... Probudíš se a ještě chvíli se ti zdá, že to všechno byla pravda. Ale pak najednou ti dojde, že pravda je teprve to, co právě teď prožíváš, co právě teď skutečně vidíš. A najednou pocítíš vysvobození! V životě jsou věci, které jsou přechodné, krátkodobé, měnící se – a věci, které jsou skutečné, opravdové, pevné. K těm přechodným skutečnostem patří kromě snů také např. naše pocity... A k těm pevným to, že Bůh je s námi, miluje nás a je vždy připraven nás zachránit. To je stejně jistá skutečnost, jako když se probudíš ze snu do reality. Zajímavá otázka by byla: „Žiji ještě pořád ve snu nebo ve skutečnosti?“ ☺

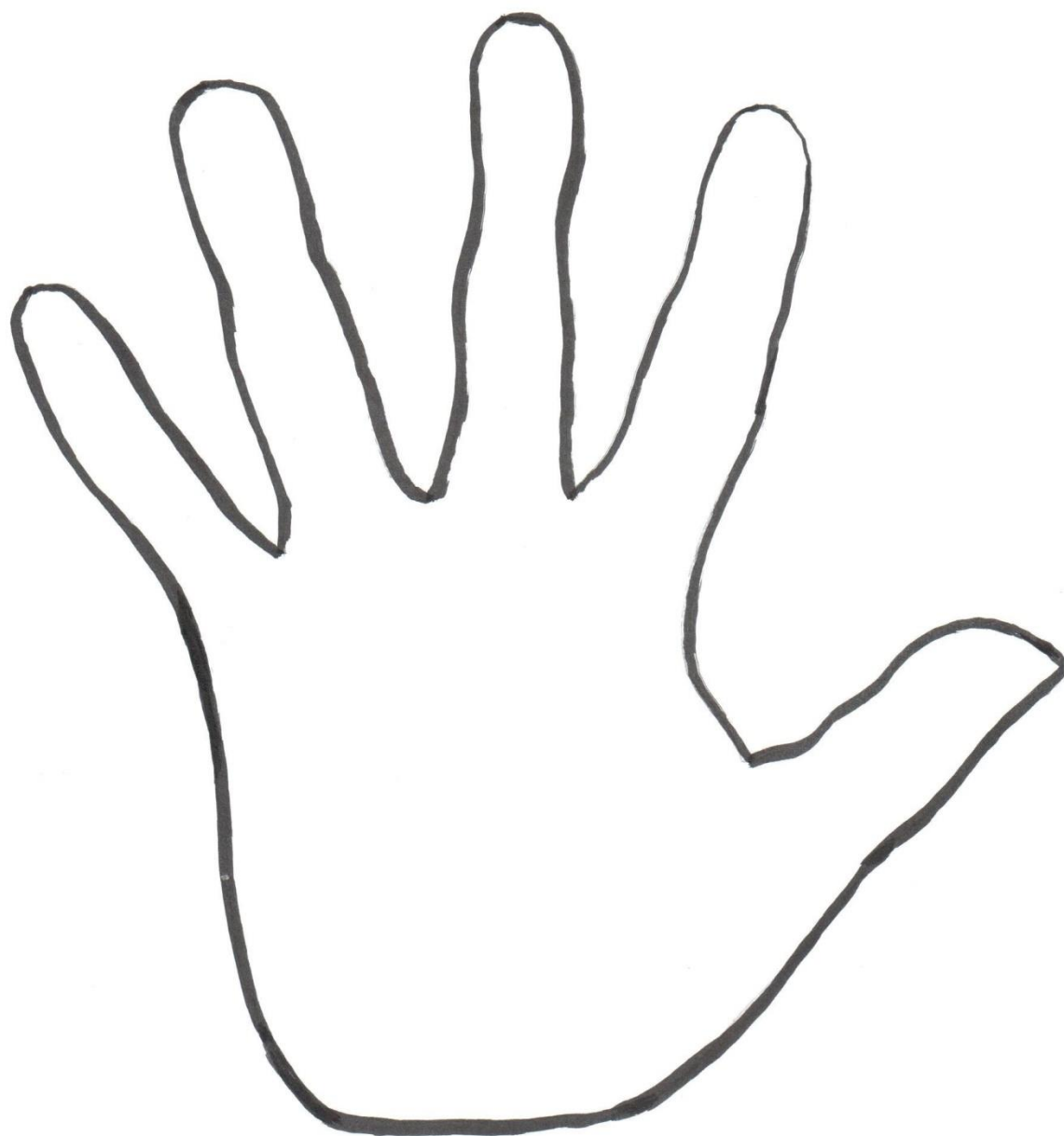
Zkusme si

Mladší / Starší:

- „Kráčení po vodě“ si můžete i zahrát: vyznačte bílými papíry (nebo stopami z přílohy) trasu a můžete soutěžit, kdo přejde „jezero“ rychleji. Hra může být i náročnější: ke každému papíru položte některou ze stop nebo otisků rukou z následujících stran. Hráč musí zároveň stát na papíru a dotýkat se stopy nebo otisku správnou (pravou či levou) rukou nebo nohou. Hraje se na přesnost nebo rychlost.
- Na přesnost či rychlost můžete zkoušet i lovit různé drobné věci z kbelíku s vodou (mísy s pískem), použít můžete i mince v sáčku apod. Náročnější je hra poslepu!

19. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 14,22-33

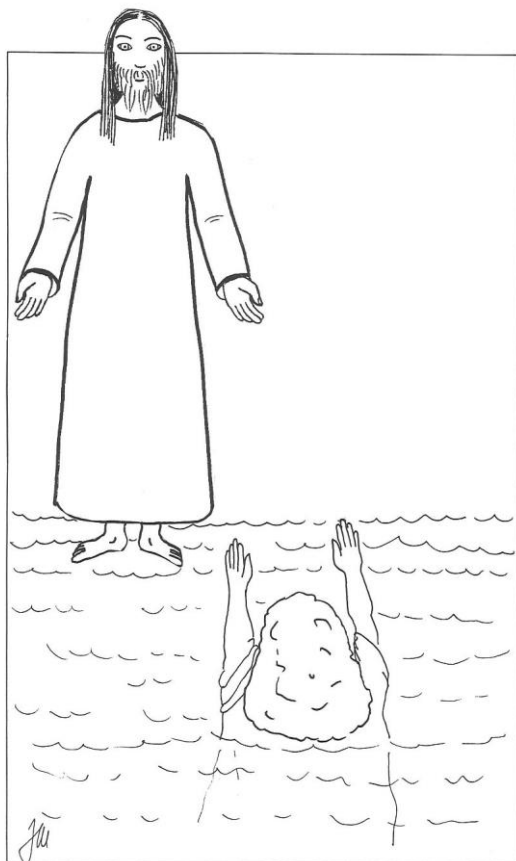
19. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 14,22-33

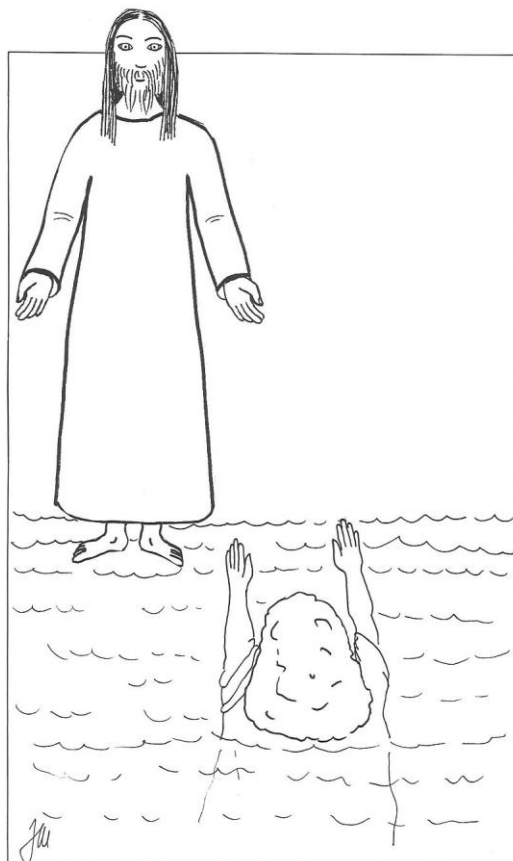
19. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 14,22-33

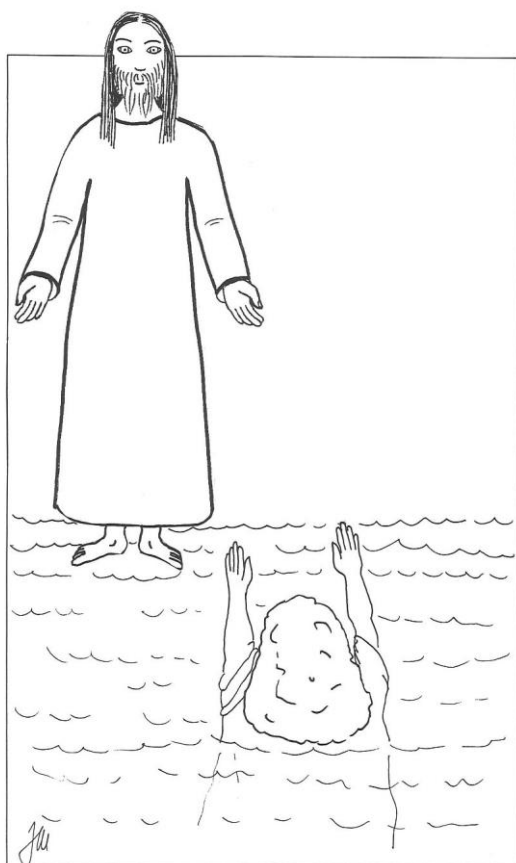
19. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 14,22-33

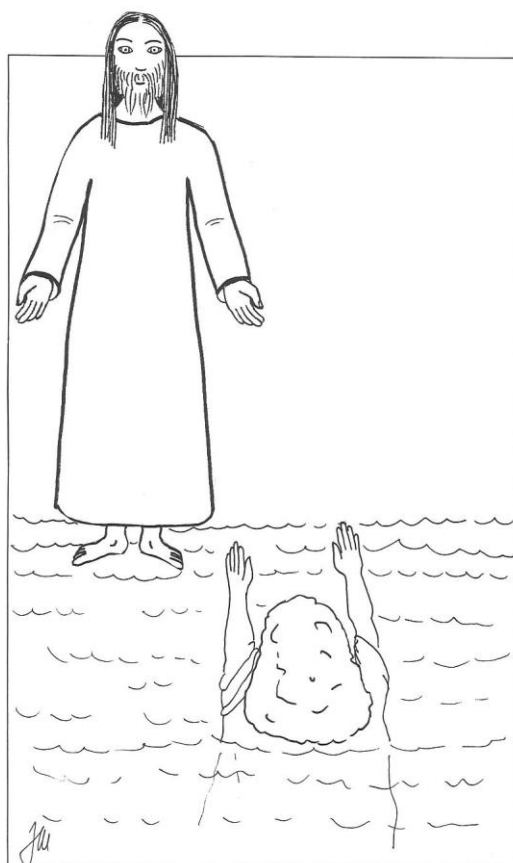
19. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 14,22-33

19. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 14,22-33

19. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 14,22-33

19. neděle v mezidobí cyklu A
Mt 14,22-33